

Výroční zpráva Archivu Biskupství brněnského za rok 2014

Základní a kontaktní údaje instituce

Název: Biskupství brněnské
Adresa: Petrov 8, 601 43 Brno
IČ: 00445142
Telefon: 533 033 111
Fax: 543 237 063
E-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Základní a kontaktní údaje archivního pracoviště

Adresa: Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad
Adresa pro písemný styk: Petrov 8, 601 43 Brno
Telefon: 530 506 873
E-mail: archiv@biskupstvi.cz; plevova@biskupstvi.cz
Akreditace: Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru archivní správy a spisové služby, z 23. srpna 2011 (č. j. MV-89876-3/AS-2011) o udělení akreditace soukromý archiv (§ 57 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)
Status:

I. Personální podmínky archivu

Tab. č. 1

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků a jejich funkční zařazení

Druh pracovní činnosti	systemizovaný stav	skutečný stav
vedení archivu	1	1
předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby, projekt Databáze kněží brněnské diecéze	2	2

Personální stav k 31. 12. 2014:

PhDr. Marie Plevová Ph.D. vedení archivu
Mgr. Petra Koláčková předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby

RNDr. Aleš Mikula

předarchivní péče, zpracování archiválií, projekt
Databáze kněží brněnské diecéze

Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského.

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	133	329,60 0,00	23,79 0,00	133	329,60 0,00	23,79 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 335
	Z:	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: ^A 1
	I:	132	911,70 0,00	65,81 0,00	132	911,70 0,00	65,81 0,00	poškozeno:	390	referenční: 0
	Σ:	447	1385,33 0,00			1385,33 0,00		nezjištěno:	11	všechny: 336
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	133	329,60 0,00	23,79 0,00	133	329,60 0,00	23,79 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 335
	Z:	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: 1
	I:	132	911,70 0,00	65,81 0,00	132	911,70 0,00	65,81 0,00	poškozeno:	390	referenční: 0
	Σ:	447	1385,33 0,00		447	1385,33 0,00		nezjištěno:	11	všechny: 336
								Ze zapsaných ev. jednotek:		
								poškozeno [ks]:	6478	

Archiv	2	Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10		
Souhrn	N:	133	329,60 0,00	23,79 0,00	133	329,60 0,00	23,79 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 335
	Z:	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	241	1055,73 0,00	76,21 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: 1
	I:	132	911,70 0,00	65,81 0,00	132	911,70 0,00	65,81 0,00	poškozeno:	300	referenční: 0
	Σ:	447	1385,33 0,00		447	1385,33 0,00		nezjištěno:	11	všechny: 336
							Ze zapsaných ev. jednotek:			
							poškozeno [ks]:	6476		

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
- **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
- MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv 1	Archivní soubory								
	Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5		
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	22	127,66 0,00	0	0 0	111	201,94 0,00	0	0 0
	Z:	16	695,73 0,00	0	0 0	225	360,00 0,00	0	0 0
	I:	8	680,80 0,00	0	0 0	124	230,90 0,00	0	0 0
	Σ:	42	823,39 0,00	0	0 0	405	561,94 0,00	0	0 0
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	22	127,66 0,00	0	0 0	111	201,94 0,00	0	0 0
	Z:	16	695,73 0,00	0	0 0	225	360,00 0,00	0	0 0
	I:	8	680,80 0,00	0	0 0	124	230,90 0,00	0	0 0
	Σ:	42	823,39 0,00	0	0 0	405	561,94 0,00	0	0 0

Archiv 1	Archivní soubory								
	Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5		
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**	
Souhrn	N:	22	127,66 0,00	0	0 0	111	201,94 0,00	0	0 0
	Z:	16	695,73 0,00	0	0 0	225	360,00 0,00	0	0 0
	I:	8	680,80 0,00	0	0 0	124	230,90 0,00	0	0 0
	Σ:	42	823,39 0,00	0	0 0	405	561,94 0,00	0	0 0

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (≠N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Prvořadým úkolem roku se stala generální inventura archivních fondů a sbírek 2012-2013. V našem archivu mohla proběhnout až po převzetí všech fondů farních a děkanských archivů z péče SOkA a AMB. Toto předávání bylo v zásadě ukončeno koncem roku 2013, GI byla proto zahájena až 1. 11. 2013, využili jsme výjimky udělené OASSS MV ČR, kterou nám byl posunut termín generální inventury do 30. 6. 2014. Reálně byla GI uzavřena k 9. 7. 2014. GI 2012-2013 navázala nejen na GI 2001-2002, ale u fondů Biskupská konsistoř Brno a Biskupský ordinariát Brno i na vstupní revizi z let 2010-2011. Již při této revizi byl zaznamenán značný počet archiválií chybějících, GI přinesla v tomto směru ještě další zpřesnění a řadu nálezů – často se jednalo o archiválie pohřešované už při samotném zpracování fondu v 60. letech 20. století. U fondů farních a děkanských úřadů se v plném rozsahu projevila rozdílnost v úrovni evidence fondů z jednotlivých předávajících archivů, v důsledku vyřídování materiálů, které byly v péči státních archivů ponechány, bylo fyzické uložení jednotlivých inventárních čísel často velmi nepřehledné. Oproti všem původním dohodám nám většina státních okresních archivů předala fondy bez průvodních evidenčních listů NAD. Evidence, kterou náš archiv v každoročním termínu (do 20. 1.) narychlo vypracoval, byla nutně zatížena řadou nepřesností, takže generální inventura pak přinesla četné úpravy v metráži i počtu evidenčních jednotek. Pro sjednocení bylo v mnoha případech přehodnoceno typologické zařazení archivních pomůcek.

Přebírání fondů farních a děkanských úřadů ze státních archivů bylo završeno podpisem smluv s MZA. Stále ještě není podepsána smlouva se SOA Zámorsk (fondy FÚ Bradlné a Bohuňov), nedošlo ani k fyzickému předání a převzetí. Na základě zákona č. 248/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi jsme převzali fond Biskupské gymnasium v Brně, Barvičova 85, uložený dosud v Archivu města Brna. Biskupství brněnskému bylo přiznáno vlastnictví fondů F 306 Velkostatek Chrlice a statek Přízřenice, F 307 Velkostatek Podolí a E 106 Kapitulní velkostatek, a to s výjimkou pozemkových knih, které nadále zůstávají státním majetkem. Uvedené fondy jsou uloženy v MZA a smluvní ošetření stávajících vztahů předpokládáme v roce 2015.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Tab. č. 1

Protokoly o výběru archiválií

a) ve skartačním řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupství brněnské	2	19,05	5,73	30,07	0

b) mimo skartační řízení

Původce nebo vlastník	Počet protokolů v členění podle § 11 odst. 1	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm v příp. písm. b	Množství vyřazených dokumentů v % v příp. písm. b	Počet správních řízení podle § 12 odst. 4
Řkf. Rájec nad Svitavou-Jestřebí	1	0,12 ¹	0,00	0,00	0
Řkf. Letovice	1	1,18 ²	0,00	0,00	0
Řkf. Sloup v Moravském krasu	1	0,11	0,00	0,00	0
Řkf. Křtiny	1	1,03 ³	0,00	0,00	1
Řkf. u kostela Nejsv. Srdce Páně Brno-Husovice	1	1,90 ⁴	0,11	5,78	0
Řkf. u katedrály sv. Petra a Pavla, Brno	1	0,27 ⁵	0,00	0,00	0
Řkf. u kostela sv. Jiljí, Brno-Líšeň	1	0,81 ⁶	0,00	0,00	0
Biskupství brněnské	3	2,71	0,00	0,00	0
Královská stoliční kapitula sv. Petra a Pavla v Brně	1	0,81	0,22	27,16	0

Do péče státních archivů byly předány archiválie, které podle své provenience patří do fondů jiných subjektů. Přitom byly objeveny skutečně hodnotné archiválie – 3 pergamenové listiny premonstrátského kláštera Zábřovice z let 1258-1321, vedené jako deperdita, a dále purkrechtní registra městečka Doubravníka z let 1664-1758, v řadě úředních knih archivu městečka Doubravníka dosud chybějící.

Kontrola protokolů podle § 52 písm. i) a podle § 79 odst. 2 písm. f)

Kontroly protokolů Archiv Biskupství brněnského jakožto archiv soukromý neprovádí.

¹ Z toho 0,01 bm předáno SOKA Blansko

² Z toho 0,11 bm předáno SOKA Blansko

³ Z toho 0,01 bm předáno MZA a 0,02 bm předány SOKA Blansko

⁴ Z toho 0,08 bm připraveno k předání Archivu města Brna

⁵ Z toho 0,03 bm připraveny k předání Archivu města Brna

⁶ Z toho 0,06 bm předáno SOKA Žďár n. Sázavou

Tab. č. 3

Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Zpracováno bm za rok	Inventarizováno bm za rok		Zkatalog. evidenčních jednotek	Počet katalog. záznamů	Zrejstřikováno evidenčních jednotek
		definitivně	průběžně			
Děk. úřad Hostěradice	2,57	0,00	0,00	0	0	0
Dohnal Viktor	0,01	0,00	0,00	0	0	0
FÚ Božice	3,88	0,00	0,00	0	0	0
Dívčí katol. škola Modřice	0,88	0,00	0,00	0	0	0
Archiv fary Bulhary	0,11	0,00	0,00	0	0	0
FÚ Čáslavice ⁷	0,34	0,34	0,00	0	0	0
Archiv fary Lednice	0,56	0,00	0,00	0	0	0
Biskupská konsistoř Brno	30,47	30,47	0,00	0	0	0

Inventáře a manipulační seznamy ke všem fondům jsou přepsány do elektronické podoby. Reinventarizace fondu Kapitulka sv. Petra a Pavla v Brně nebyla kvůli prioritním akcím dokončena.

Tab. č. 4

Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle § 38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
100	6	162	0	11	0	32	117

Počet evidenčních jednotek předložených badatelům k nahlédnutí	934
Počet elektrografických kopií archiválií zhotovených badatelům	246
Počet zhotovených ověřených kopií	12
Počet výpisů	0
Počet skenů archiválií zhotovených pro potřeby badatelů	1197
Počet povolení vydaných badatelům ke zhotovení kopií vlastní reprodukční technikou	51

⁷ Částečná reinventarizace

Počet snímků zhotovených badateli vlastní reprodukční technikou	8258
Počet připravených povolení k publikaci	6
Počet exkurzí v archivu	0
Počet účastníků exkurzí	0

Ani při kumulaci prioritních úkolů jsme nezrušili ani neomezili badatelské služby, naopak počet badatelských návštěv výrazně stoupl (162 oproti 60 v roce 2013). Mezi badateli převažovali zájemci o dějiny jednotlivých farností, stavební vývoj kostelů, církevní hudbu, častým tématem studia byly biografie kněží, perzekuce katolické církve v období totality. Velmi často se na nás obraceli genealogové, kteří potřebovali základní orientaci a nasměrování v systému ukládání matrik. Archivní dokumenty sloužily pro bakalářské, magisterské a doktorské práce studentů historie, teologie, dějin umění, pro odborné studie historiků, pro potřeby církevního soudu k řešení jednotlivých kauz manželského práva, pro potřeby farních úřadů, řádů a kongregací apod. Velká část zájemců využívala možnosti mailového kontaktu a žádosti o vypracování rešerše za zachování ochrany citlivých osobních údajů v dokumentech obsažených. Dlouhodobou akcí bylo dohledávání dokladů pro PČR v souvislosti s vyšetřováním krádeže starých tisků na faře ve Křtinách. Stále probíhalo dodatečné dohledávání důkazních materiálů k restitučním záležitostem.

Projekt Databáze kněží Brněnské diecéze

Projekt, jehož cílem bylo vyhledání základních biografických údajů o kněžích, kteří působili nebo působí v brněnské diecézi od jejího založení po dnešek, byl zahájen v roce 2012, jeho dokončení bylo naplánováno na rok 2013. Přesto v roce 2014 probíhalo další zpřesňování, zejména pro nejnovější období, a tato práce ještě stále dokončena není. Počítáme s tím, že průběžné zpřesňování bude probíhat v podstatě stále, ale k základnímu dopracování chybí převod dat do konečného programu Katalog, připojení fotografií kněží a závěrečná kontrola úplnosti dat a časové posloupnosti, popř. zrušení duplicitních záznamů.

IV. Stav archiválií

Tab. č. 1

Prověrky fyzického stavu

Počet prověrek fyzického stavu	Z toho AKP	Z toho NKP	Počet případů zjištěného poškození
0	0	0	0

Tab. č. 2

Extrémní naměřené hodnoty teploty a relativní vlhkosti podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., odst. II.

Místo měření	Datum měření	Teplota v °C	Relativní vlhkost v %
Depozitář Archivu Biskupství brněnského	17. 1. – 10. 2.	14,1 – 15,6	40,1 – 43,8
- " -	28. 5. – 30. 5.	18,2 – 18,5	45,8 – 46,9
- " -	9. 6. – 28. 9.	18,1 – 22,7	43,5 – 50,2
- " -	2. 10. – 23. 10.	17,8 – 18,8	43,2 – 47,3

Tab. č. 3

Množství zhotovených kopií za rok 2014

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů	Počet políček studijních kopií	Počet digitálních kopií
0	0	0	0	0

V. Konzervace a restaurování

Tab. č. 1

Druh archiválií	Značka archivního souboru	Zkonzervováno a zrestaurováno
Počet pergamenových listin	-	-
Počet papírových listin	-	-
Počet přivěšených pečeti	-	-
Počet perg. rukopisů	-	-
Počet papír. rkp. nebo knih (a folie?)	-	-
Počet vazeb	-	-
Počet spisů	-	-
Počet map	-	-
Počet grafických listů	-	-

Nové přírůstky procházejí již před vstupem do ústřední spisovny sterilizací. Očista materiálu od prachu se provádí ještě před výběrem archiválií. V depozitáři archivu bylo prováděno preventivní chemické ošetření archiválií proti výskytu plísní.

Tab č. 2

Konzervování a restaurování zakázkovým způsobem

Název firmy	Počet zakázek	Náklady v Kč
-	-	-

VI. Ostatní činnost

Výstavní činnost

- 29. 9. – 4. 10. 2015 – výstava Kapitulní archiválie z Ditrichštejnova Mikulova - Diecézní muzeum (doprovodná akce k výstavě Mezi klíčem a mečem)

VII. Provozní záležitosti

- depozitář archivu byl vybaven trezorem
- přístavba archivní budovy - před dokončením